

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Ságújfalu

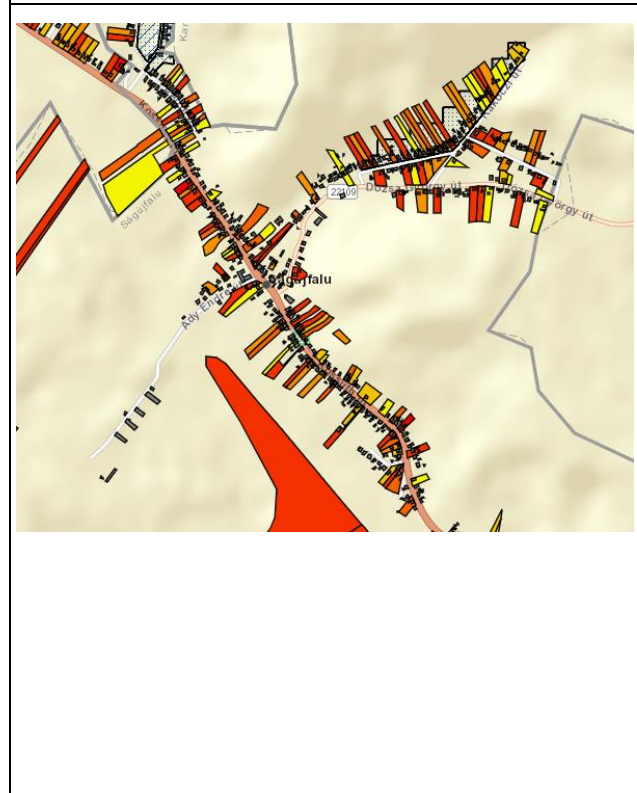
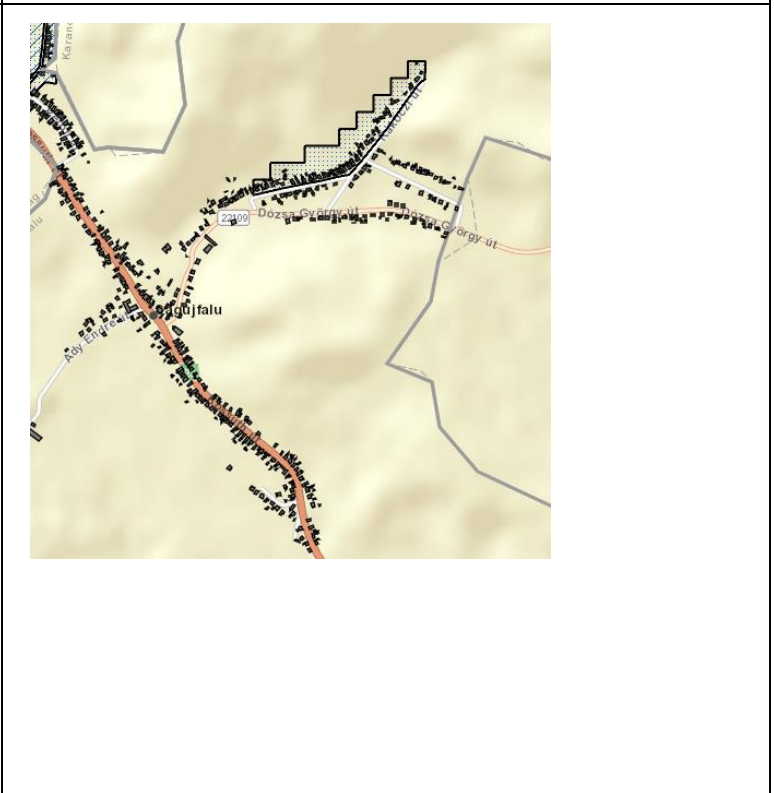
Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Település: Ságújfalu

megye: Nógrád járás: Salgótarjáni járás

Szervezet neve: Szent Ferenc Szegényei Alapítvány

Dátum: 2022.04.10.

	<p>Terület: 1203 hektár</p> <p>Lakónéesség: 972</p> <p>Jogállás: község</p> <p>Járás: Salgótarjáni járás</p> <p>Megye: Nógrád</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Ságújfalu	
Megye	Nógrád	
Járás	Salgótarjáni	
Programba vonás köre	2	
Szervezet neve	Szent Ferenc Szegényei Alapítvány	
Lakosság szám (2021)	972	
Lakosság szám változása 2021/2011 (%)	90%	
15 év alattiak aránya (2021)	17,5%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	75%	
60 éves és idősebbek aránya	24%	
60 éves és idősebbek számának változása 2021/2012 (%)	120%	
Lakásszám (2011)	393	
Üres lakások száma (2011)	36	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	132	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	32	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	132	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	72	
Lakások száma (2019)	393	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	307	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	281	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	370	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	173	
WC nélküli lakások száma (2019)	89	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	17	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,9	
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	976213 Ft	
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése,% (2019)	92%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	4625000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	20	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	5	

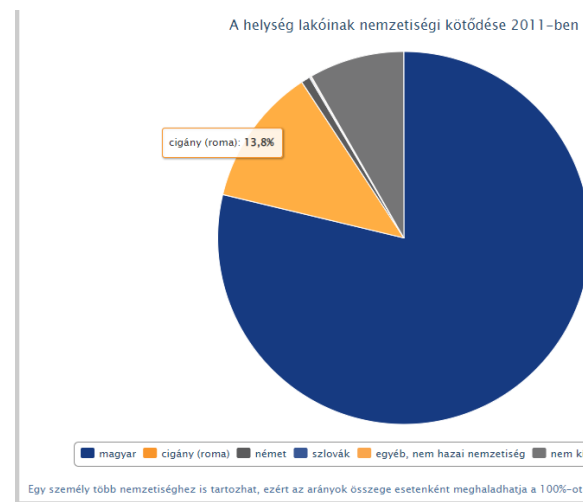
1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

A lakosság száma 2021-ben 972 fő volt, 10 év alatt, 2011 óta 10%-os csökkentést jelentett. A 15 év alatti gyerekek aránya a lakosság több mint egynegyedét teszik ki (17,5%), míg (60 évesek és idősebbek aránya 24%. Ugyanakkor a fiatalok száma csökken és az idősek száma növekedő tendenciát mutatott.

Lakások száma 2011-ben 393. 2019-ben már 393

A roma népesség számát 400 főre becsülik a helyi szakemberek. A lakosság 50%-a.

A településen élő roma lakosság száma az elmúlt években megnőtt.

A roma népesség számát 400 főre becsülik a helyi szakemberek.. Ez a lakosság 41,81%-a a 13%-ból.

Közösségi közlekedés:

A főbb útvonalaktól (22, - keresztül megy a településen, 21,-14 km M3-60km) fekszik a település, a buszjárat teljesen megoldott. Vasút nincs.

Volánbusz: hétköznapi:

A település megközelíthető a Salgótarján - megyeszékhely, valamint Szécsény felől egyaránt. A megyeszékhelytől 14 km-re, Szécsénytől pedig 16 km-re található. A tömegközlekedés Salgótarjánba és Szécsénybe jónak mondható.

Ságújfalu - Szécsény: hétköznapi 30 járat legkésőbb 22.56-kor

Hétfégen: 21 járat 22.55-kor legkésőbb

Szécsény- Ságújfalu: hétköznap 34 járat legkésőbb 22.55-kor

Hétfőn: 21 járat 22.55 legkésőbb

Ságújfalu - Salgótarján: hétköznap 35 járat legkésőbb 23.18-kor

Hétfőn: 22 járat 23.18- legkésőbb

Salgótarján- Ságújfalu: hétköznap 33 járat legkésőbb 22.35-kor

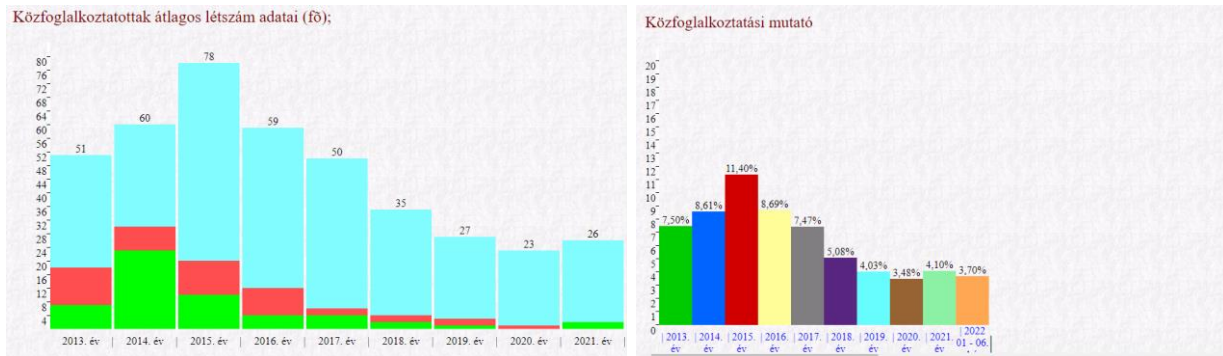
Hétfőn: 22 járat 22.35 legkésőbb

A környező településekhez képest kimondottan jónak mondható a járatsűrűség, és még a gyárak cégek du. műszakot is lehet vállalni, mert haza lehet jutni tömegközlekedéssel, Salgótarjánból, és Szécsényből is egyaránt.

Munkaerőpiac szempontjából:

Fő foglalkoztatási formák a célcsoport tekintetében:

Közfoglalkoztatás az elmúlt években így alakult. (<http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>)

Szécsényi gyárak, foglalkoztatók:

- Gyertyagyár kevés létszám dolgozik a telepről, a beutazás tömegközlekedéssel.
- Salgótarján SWT-Wamsler tűzhelygyár
- SINIA üllőgarnitúra kárpitkészítés
- MHG hangszóró gyár.
- Építőipar napi ingázással Budapesten jelentős része :

akár napi/heti bejelentéssel is foglalkoztatják a munkavállalót napi 15.000-20.000 munkabéréért.

- Közmunkaprogram:
- Önkormányzatnál 14fő
- MITSUBA Automotive Systems
- FETE 2 fő

- Helyi vállalkozók időközönként alkalmaznak 1-2 főt nem jelentős létszám.

Helyi, környékbeli mezőgazdasági vállalkozások: idényszerűen zöldség és gyümölcs szüretnél

- Helyi vállalkozók időközönként kertészet, közterületi takarítások. településről átjárnak az asszonyok a géprongyot vágni -5 asszony max, ezen felül mezőgazdasági és kertészeti munkákban tudnak munkát vállalni

Napi bér kb.

8.000 -10.000-Ft (a napi bér összege változó. napi vagy heti kifizetéssel).

Elérhető szolgáltatások a településen:

A településen vannak közszolgáltatások:

- óvoda 47 gyerek, 3hh, 14 hhh létszámmal
- iskola 150 gyerek 21hh 55hhh létszámmal 50%-50% településen élő gyerekek és beutazók (Endrefalva, Szécsényfalu, Piliny) környező településekről.
- család és gyermekjóléti szolgálat heti egy alkalommal.
- orvos aki jelenleg három településen látja el a szolgáltatást így itt hétfőn és szerdán elérhető
- védőnő heti egy alkalommal ő is két településen dolgozik látja el a szolgáltatást.
- Posta
- gyógyszertár heti két alkalommal
- vegyesbolt 2
- virágüzlet
- RNÖ
- Körzeti megbízott
- Művelődési ház és könyvtár

Szociális és gyermekvédelmi alapellátások:

Következő szociális szolgáltatásokat biztosítja Alapszolgáltatási Központ keretében:

- család-és gyermekjóléti szolgálat hetente 1 alkalommal. csütörtök teljes munkaidőben a Salgótarján és Térsége Egészségügyi Szociális központja.

Legfőbb problémák az elmúlt években családok lakhatási és szociális problémák szempontjából 1 család 11 gyerek védelembe vett. Az elmúlt 1-2 évben kiemelés nem történt.

Nyertes pályázatok az elmúlt években:

Magyar falu program:

- Uniós forrásból az óvoda teljes felújítása, minden tekintetben energetikailag is és az udvar is megújult. 104.000.000-Ft

Az utak karbantartása folyamatos, most is ép folyik 2 utca karbantartása, óvoda utcája+sport út.

Vándorlás:

Jellemzően a nem roma fiatalok mennek el továbbtanulás esetén, de alapvetően nincs nagy mozgás. Az összlakosság 10 év alatt mindössze 90 fővel csökkent.

Következtetések a település.

... térségi pozíciója tekintetében:

- A legjelentősebb térségi növekedési centrumok (Szécsény, ipari park 15 km Balassagyarmat 30 km Salgótarján ipari park 40 km), melyben többféle cég kínál munkalehetőséget. A (21 főút négy-sávosításával, növekszik a ipari park nagysága és több multi cég települ a járási központokba.) Helyben nincs nagyvállalkozás, egy-két mezőgazdasági vállalkozás foglalkoztat pár embert őket is idényenként. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat az intézményein és közfoglalkoztatáson keresztül. (A Szent Ferenc Szegényei Alapítvány a FETE megvalósító a településen) Gazdasági élénkítés, már elkezdődött, valamint fejlesztés alatt áll.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- A település társadalmi és gazdasági szempontból elmaradott térségben helyezkedik el a munkalehetőség kevés aktív munkahelyre korlátozódik, nincsenek jellemző ipari üzemek, mezőgazdasági vállalkozások, szolgáltató egységek. A meglévők is ragaszkodnak a magasan kvalifikált munkaerőhöz, bérszínvonalak viszont nem kiemelkedő
- Az alacsonyan végzett munkaerő inkább csak fizikai foglalkoztatott, bérük a garantált bérminimum, illetve zömüknél minimálbér.
- Nagy volumenű és pénzigényes beruházás településen nincs.

1.1 A település szerkezetének leírása

Közmű és úthálózat:

A település vezetékes ivóvízzel, földgáz-hálózattal, szennyvízcsatornával, telefonnal, és kábeltévével ellátott, útjai mindenütt szilárd burkolatúak Utcái rendezettek, az utak minőségét az önkormányzat szem előtt tartja, pályázatokkal próbálja fejleszteni azokat, de még mindig vannak útszakaszok – amik még karbantartásra szorulnak, jelenleg is folyik két utca rendbetétele.

A 2019-es adatok szerint a 393 lakásból 370-ben van bevezetve az áramszolgáltatás (94%), 307-ben van víz (78%), csatorna 281 ingatlanra van kötve (72%), gáz 173 (44%) ingatlanon található.

Szociális diagnózisban leírtakkal: A lakásállomány 3 háztartásba komfort nélküli, 30% félkomfortos. A közműves ivóvíz hálózatba a lakások 80%-a, a csatornahálózatba pedig a lakások 70%-a van bekötve. A beltéri WC-k/fürdők becslések szerint 25%-ban nincs.

Szegregátumok:

A 2011-es adatok szerint a 32 ingatlanból álló szegregátum 132 lakossal, és szegregátummal veszélyeztetett területen összesen 72 ingatlannal és 132 lakossal.

Két szegregátum és egy szegregátummal veszélyeztetett településrész van, melyek utcák:

Ságújfalunak van olyan településrésze, amit konkrétan szegregátumnak lehetne nevezni. A szegregátumban lévő utcák a következők: Rákóczi út, Zrínyi út, Sport utca.

Helyi ingatlanpiac:

A 2011-es statisztika alapján 36 üres ingatlan volt a településen. A településen a 2019-2020 évben 20 tranzakció volt, ami az éves szinten 3,4 % az országos átlag.

Az ingatlan. eladó ingatlanok nincsenek, üres ingatlanok vannak, de nem tudják, hogy ezek az ingatlanok eladók-e. Mivel jó fekvésű a település- minden közlekedési adottsága jó, így az ingatlanok gyorsan elkelnek, gazdára találnak. Az árak magasak. Az elmúlt időszakban jelentősen nőttek az ingatlanpiaci árak.

Eladó ingatlanok a településen:

A településen a 2019-2020 évben 10 tranzakció volt, ami az éves szinten 1,7 % az országos átlag alatt van..

Jobb minőségű, felújítható ingatlan a szegregátumban nem nagyon van, a faluban vannak üres ingatlanok, de csak 1-2 . A polgármester úr, arról hogy van e eladó ingatlan jelenleg a településen- pontos választ nem tudott adni.

Összefoglaló megállapítások:

Ságújfalu lakossága 972 fő, a romalakosság száma 400 főre becsülik

A településen belül szegregátumok , és szegregációval veszélyeztetett területek vannak.

A közművek rendelkezésre állnak, de sok család számára nem megfizethető a jövedelmi viszonyuk miatt még. Teljes körű információval még nem rendelkeznek a FETE munkatársak.

Helyi FETE munkatársak dolgoznak, rajta és az együttműködést, bizalma erősítik a településrészek tekintetében.

A szegregátumban élők helyzete van, hogy az udvarok nem elkerítettek, sok a kóbor kutya, a házak állaga már nem megfelelő, nyílászárók hiánya, valamint tető és kémény problémák sokaknál jelen van. A Szent Ferenc Szegényei Alapítvány jelenléte óta az együttműködések erősítése, valamint az adósságkezelés folyamatos biztosítása kiemelt célként jelent meg. Jelenleg 15 családdal dolgoznak együtt.

A FAGYI tető kommandós beavatkozásra 3 alkalommal is sor került az elmúlt időszakban.

Egy leégett családi ház esetében pedig a család elhelyezése, és a vásárolt ingatlan felújítása történt meg.

Kályha programban tudtak 10 családnak segíteni, a téli szezonban megoldani a fűtést. Három családnál a tető kommandó tudott segíteni, tetőszerkezet, részeinek rendbetétele, plusz vízvezetés csatorna problémák.

A FALUSI CSOKOS ügyintézés folyamatosan zajlik.

1.2 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

EFOP Telepprogram:

EFOP programról nem tudott mondani senki a településről az elmúlt években nem volt ilyen program, ami érintette volna a települést.

Az adósságkezelés, azóta működik, amióta itt van a FETE jó kapcsolattal rendelkezik, sokan látogatják a JH szolgáltatásait. Az adósságkezelési szolgáltatás nagyon fontos a településen élő lakosok számára.

A legfontosabb problémák a családoknál: Kevés munkalehetőség miatt a megélhetés és anyagi probléma.

A távol dolgozó férjek, akik késő este vagy csak hétfőn járnak haza a családdhoz, nem tudják kivenni részüket a gyermeknevelésben.

Az önkormányzatnál van lakás fenntartási támogatás, maximum 5000-ft, a és 100 család kapja rendszerességgel. A tüzelő támogatást 1,7 m³ minden téli időszakban, amivel az önkormányzat segíti ezeket a családokat.

A lakhatással és fejlesztéssel az elmúlt években, nem foglalkozott senki. A településen is hatással volt a falusi CSOK, és CSOKON belül a lakásfelújítás.

A FETE ott tartózkodása óta van tető kommandó, lakhatással foglalkozó szakembere és jelenlétük folyamatos. A tető kommandó már 3 családnál tudott is segíteni. A kályhában tudtak segíteni 10 család számára. Folyamatosak az adósságkezeléssel és mindennapos problémák leginkább ezekkel az ügyekkel foglalkoznak az együttműködésüket és a bizalmi

viszonyt erősítik. Elindult a falusi CSOK ügyintézés. Cél: a lakhatási körülmények javítása- az életveszély elhárítása- valamint a lakhatási mobilizáció erősítése.

1.3 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

Az önkormányzat együttműködő, és támogató. Interjújában elmondta, hogy az elmúlt években a falusi CSOK hatására, sokan tudtak beköltözni (8-10 család) a telepről a faluba, más településrészről, pedig 5-8 család. A bérlakás programot, csak szigorúan önkormányzat felügyelete alatt a konfliktusok elkerülése miatt, tudja csak elképzelni, nem akarja, hogy olyan családok kerüljenek be a programba, akik nem felelnek meg a kritériumoknak. Fontosnak tartja ő is, hogy-a hátrányos helyzetű lakosok foglalkoztathatóságának elősegítését, adósságok kezelését, a munkahelyek teremtését, vagy a munkaerőpiacra való irányítását az ott élő embereknek.

Az iskola és az óvoda van a településen. A település szociális szakemberei és a vezetők, mindenki támogató a programmal kapcsolatosan. A problémákat közösen mindenki egybehangzóan a közösségek közötti összetartást erősítését és a település szépítését és a saját házuk udvarok rendbetételét tartja legfontosabb problémának. Programok és közösségi rendezvények, valamint gazdaságfejlesztést, ahol az alacsony iskolázottak is megfelelő béren tudnának munkát vállalni.

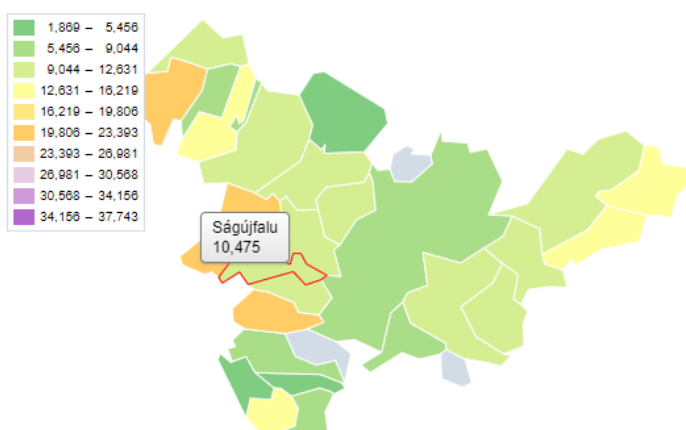
Ságújfalu nem roma lakossága a közösség próbálja ösztönözni a roma lakosságot, a szomszédok egymásnak szólnak és beszélnek egymással, hogy tartsák rendbe az udvarukat. A polgármester úr az interjú alatt, ugyanazon problémákról beszélt, mint a környező polgármesterek, hogy aki lakást, vagy új házat tud vásárolni, azon családok gyorsan lepusztítják a kertükben a gyümölcsfát, kerítést és fészert. Sokukkal jó viszonyt ápol és próbálja őket irányítani, és tanítani, hogy vigyázzanak az értékeikre, ha már megszerezték.

2 A lakosság helyzete

Foglalkoztatottság:

2019 adatok alapján : TEIR regisztrált munkanélküliek száma: 100 munkaképes korú lakosra (fő)

Regisztrált munkanélküliek száma 100 munkaképes korú lakosra (fő)

Jellemző, mint a környező településekhez hasonló, hogy alacsony iskolázottság, a legfontosabb probléma. Kevés munkalehetőség a számukra.

Szociális problémák:

Fő szociális problémák: eladósodottsági, szülői elhanyagolás, bántalmazás, alkoholizmus.

Nincs uzsora a településen, vagy a szociális szakemberek nem tudják.

A regisztrált munkanélküliek végzettség szerintimegoszlása a település gazdasági, foglalkoztatottsági szempontból. Az iskolázottsági megoszlása fontos szempont a helyi oktatási, és képzési programok tervezésekor.

Ságújfalu településen leginkább szakképesítések elsajátítására és középiskolai érettségi megszerzésre lenne a legnagyobb szükség.

Eladósodottság:

Az adósságkezelés hiányzó szolgáltatás kiemelten fontos a közműtartozások és az eladósodás okainak feltérképezése, az adósságok visszafizetése érdekében.

Az adósságok kezelésével párhuzamosan fontos feladat, hogy minél több háztartás legyen képes rácsatlakozni közműszolgáltatásokra: vízellátás, a csapadék és szennyvíz elvezetése.

Szükséges a házak állagának javítása és a komfortfokozat növelése.

Helyi információk nincs uzsorás a településen, Rokoni lakáshasználatok, albérletek vannak ahol 25-30 –Ft fizetnek havi szinten.

Ezek nem nyilvános információk. A megjelenő adósságok, ezek főként áruhitel személyi kölcsönök (PROVIDENT) telefonszámlákból, büntetésekből, bírságokból erednek (a környéken gyakran bírságnak kisebb szabálysértésekért), de vannak közműadósságok is. A felszólító, végrehajtással kapcsolatos leveleket nem tudják értelmezni, ezért el sem olvassák. Az már eredményt, hogy segítséget kérnek a levelek értelmezésében. A FETE programban az adósságkezelés már megindult, jól működik sok családot sikerült bevonni eddig folyamatos ügyek is vannak. A családok együttműködési készsége ezen a téren még javításra szorul.

Családok szociális helyzete a lakhatási szegénység szempontjából:

A FETE program munkatársai a szegregációval veszélyeztet területeken élő családok helyzetére látnak rá. Közülük is mintegy 45 lakás 100-150 fő vannak szorosabb kapcsolatban – van aki a FAGYI programban résztvevő családok.

Nagyon sok háztartás több generációs mert egy (lakásban) több család is él, akiknek a foglalkoztatási, jövedelmi helyzete akár jelentősebben is eltérhet.

Az ismert családok közül: 1 olyan családot azonosítottak be, akikre súlyos szociális problémák jellemzőek: családon belüli bántalmazás, drog és alkoholhasználat. Az elmúlt évben nem volt családból kiemelés.

Három családnál áll fenn a (veszélyeztetés, elhanyagolás, vagy éppen a büntetés végrehajtási intézetbe mentek a szülők). Együttműködési képességük és munkaerő-piaci helyzetük alapján jelenleg 5-8 családot látnak bevonhatónak a bérlakás programba, a későbbiekben még kb. 5 családot.

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	2 %
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	51,%
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	48%

3 A lakásállomány helyzete

A 2011-es adatok szerint a 32 ingatlanból álló szegregátum 132 lakossal, és szegregátummal veszélyeztetett területen összesen 72 ingatlannal és 132 lakossal.

Két szegregátum és egy szegregátummal veszélyeztetett településrész van, melyek utcák:

Ságújfalu van olyan településrésze, amit konkrétan szegregátumnak lehetne nevezni. A szegregátumban lévő utcák a következők: Rákóczi út, Zrínyi út, Sport utca.

Terepi interjúk	
Életveszélyes házak	Több is van – 0 db,
Lakóingatlanok állapota, üres lakóingatlanok	1-2 üres ház van a településen, amik jellemzően az idősebb generáció kihalása után a rokonok nem foglalkoznak az ingatlannal.. Ezek nagyvalószínűséggel azért nem lettek még eladva, mert nem feleltek meg a CSOK követelményeinek.
Közművekből kikötött családok	A szegregátumban 1-2 családot érint, de még nem sikerült ezt számszerűen felmérni.
Kártyás villanyórával rendelkező ingatlanok	<ul style="list-style-type: none"> Nagyon sokan a településen 40-50% már ezt a szolgáltatást igényelték meg az elmúlt években több lakóingatlant azonosítottak, de valamivel több van szegregátumokban (pontos szám nem ismert).
Tulajdonviszonyok	Nem jellemző, hogy rendezetlen lenne. A válaszadók többsége azt mondta nincs ilyen a településen.
Túlszűfolttság	Több családot is érint, nincs számszerű adat. Kb. 5-10 család
Összefoglaló megállapítások:	
Érzékelhető az elmondottakból, hogy komoly lakhatási gondok vannak mind a tulajdonviszonyok nem teljes körű ismerete miatt, mind a lakhatási körülmények tekintetében, de a pontos adatok beszerzése még nem áll rendelkezésre.	

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	0
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	313
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	80

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

Az előzetes adatok vizsgálata és az interjúk során az alábbi okokkal magyarázható a település jelenlegi helyzete:

Település térségi pozíciója jónak mondható, a közelben van, fejlődő, városok és a tömegközlekedés is megoldott, de dinamikusan gazdaságilag fejlődő város (Szécsény, és Salgótarján sem mondható, vannak ipari cégek, gyárak) ahová megfelelő a közlekedés mondhatni sűrű járatokkal ellehet jutni. A célcsoport tekintetében nagyon magas az alacsony iskolázottság és nem felelnek meg a követelményeknek. Ennek indoka, az is hogy sokszor a nehezebb fizikai munkát vállalják inkább ez leginkább építőipari munkák.

A település társadalmi összetétele 50-50% a település lakosság száma csökkenő a roma lakosok száma pedig nő. A szegregációval veszélyeztet élők száma is növekszik. A településen egy szegregációval veszélyeztet, területről - utcákról beszélhetünk csak.

A településen cigánytelep, szegregátum van, de a faluban elszórtan, minden utcában is élnek roma családok.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakás-fejlesztési programhoz támogató és a fejlesztést valamint a programot jónak tartja. A családok kiválasztásában és a kritériumok, leírásában hogy ki hogyan vehet, részt ebben a programban szeretnék részt venni. Beeszólást kérnek, hogy ezeknél a döntéseknél a képviselő testület is tudjon hozzászólni.

A településen a lakóházak túlnyomórészt a családok saját tulajdonában vannak. A szegregációval veszélyeztetett területen azonban jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a többi család szívességi lakáshasználó, ami számukra bizonytalan lakhatási helyzetet jelent.

Jelentős része túlszűfolt lakóházak, vannak családok 11 gyerekes, 7 gyerekes, majd mindenhol 2-3 gyerek több generációs családok is élnek együtt sok helyen.

A szegregációval veszélyeztet a lakóingatlan tulajdonviszonyok rendezettek, uzsoráról nem tudni, áramlopásról sem. Ennek szükséges a visszaigazolása még a cselekvési terv elkészítése előtt!

Az eladósodottság a szegregációval veszélyeztetett területen élők jelentős részét érintik, leggyakoribb oka.

- Áruhitel
- Deviza vagy forint alapú lakáshitel
- Gépkocsi vásárlás hitel
- Családon belüli hitel/ kölcsön
- Bankszámla hitel

Sok a tartozások, illetve a büntetések miatt keletkezett adósságok.

A FETE adósságkezelő program már elindult a településen, azonban a részvétel jónak mondható. Az eladósodottság erősen, gátolja a bejelentett munkavállalást.

Lakóépületek fizikai állaga általánosságban megfelelőek. Az viszont tudott, hogy 0 életveszélyes lakóház van a településen. A kritikus 0 illetve rosszabb állagú házak száma. 8-10 ház lenne, ami még felújítható, modernizálható ház.

Az eladó ingatlanok, nem nagyon vannak 1-2 ha van. Az is csak azért, mert nem felelt meg a falusi CSOK követelményeinek, így nem tudták megvásárolni.

A szegregációval veszélyeztetett területen élők száma durva becsléssel 150 fő körülire tehető, akiknek a szisztematikus felmérése fokozatosan történhet.

A település integrált részein élő, lakhatási szegénységgel küzdő családok esetében is 1-3 (család) a körülményeik, egészségügyi és szociális helyzetükből adódóan az ingatlanuk állaga már az évek elteltével romosabb és elhanyagoltabb lett, mivel nem tudtak ráforrásokat elkülöníteni.

Cél, hogy a Lakhatási cselekvési terv kidolgozásáig minél több családról álljanak rendelkezésre azok az ismeretek, melyek alapján el lehet helyezni őket biztonsággal a mátrixban.

A célcsoport egyik fő megélhetési forrása a közfoglalkoztatás, ezen kívül a szociális és családtámogatás és elsősorban a GYES, GYED, FHT. ÁPOLÁSI Segély.

Az önkormányzat alkalmazásában:

- 14- fő közmunka
- 1,5 fő a stáb, aki az Önkormányzati munkatársi
- valamint az önkormányzati intézményben 5 fő

Egyéb lehetőségek:

- Szent Ferenc Szegényei Alapítvány 2 fő
- Kevesen dolgoznak mezőgazdasági területen, csak idényszerűen,
- építőipari vállalkozók akik, elhordják Budapestre a napi ingázással, vagy néha hetelnek, de ezek az emberek csak napi bejelentéssel dolgoznak max 20-30 fő
- a településről átjárnak az asszonyok a géprongyot vágni -5 asszony Endrefalvára- napi bejelentéssel
- Ezen felül mezőgazdasági és kertészeti munkákban tudnak munkát vállalni, Helyi szolgáltatásban résztvevők: 10 fő

Feketemunkát végzők esetében:

Fontos, az ő számukra is, hogy ne legyenek bejelentve, mert akkor a tartozásaikat elkezdik, vonni. Plusz kiesnek a helyi segélyező rendszerből, amit egy bizonytalan munkáért nem

akarnak ők sem felcserélni. Adósságkezelés, fontos ezen, családok esetében is, mert nem tudnak visszatérni a nyílt munkaerőpiacra.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0	0	0	0	0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	3	0	3	3
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	2	0	0	2	2
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	15	25	40	40
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	2	18	25	45	45
Az adott családtípusba	2	18	25	45	45

tartozó családok száma összesen					
---------------------------------	--	--	--	--	--

Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása:

- A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Jövedelemszerző tevékenységek javítása**

Foglalkoztatás javítását célzó program: a munkaerő piaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni. Ez a programelem fontos része a mobilizálandó családok felkészítésének. Valamint olyan képzéseket kell biztosítani, ahol magasabb iskolai végzettséget, vagy szakmát tudnak szerezni.

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:**

A már folyó adósságkezelési program, ami nem régen kezdte meg a működését, így feladat, hogy minél több család kerüljön bevonásra.

Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.

Ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat a probléma kezelése érdekében.

- **Közművek rendezése**

A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése. Az adatok szerint mintegy 33 lakásban nincsen vízszolgáltatás a lakásban, illegális áramvételezésről nem tudnak, de pontos adat nincs. (kettő között van átfedés is). A beavatkozásban, első lépcsőben azok a háztartások élvezhetnek prioritást, akiknél a vízszolgáltatás már be van vezetve a telekre, mivel a csatlakozás költsége alacsonyabb számukra.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése:

Itt csak pontosabb áttekintés részletes pontos munka szükséges. Pontos információ gyűjtése a tulajdonviszonyokról. Mivel a jelzések alapján ez rendben van!

- Az ingatlanok felújítása zömmel kivitelezhető lenne, azonban az ott lakók jövedelmi helyzete ezt nem teszi lehetővé. Jellemzően sokgyermekes családokról van szó, ahol a nők általában háztartásbeliek vagy közmunka programban, esetleg olykor napszámban dolgoznak. A férfiak jellemzően alkalmi munkavállalásból keresik a kenyerüket. Ezeknek a családoknak így nincs hónapról hónapra kalkulálható, rendszeres bevétele, tervezniük is

nehéz máról a holnapra. A mindennapi megélhetésért, élelemért, téli időszakban pedig a fűtés biztosításáért küzdenek, egy komfortosabb, élhetőbb otthon megvalósításáig már anyagi korlátok miatt nem jutnak el. A célcsoport negatív életvezetési mintái és pénzkultúrájuk hiánya már a településen régóta jelen lévő intézmények szakemberei által is kiemelt probléma beavatkozásokkal, a család munkába való bevonásával több tucat ingatlan megmenthető és javítható a munkamorál

4.2 Bérlakás-fejlesztés beavatkozási terve

A bérlakás-fejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

Helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Nincsenek beruházások jelenleg, de a környezet és földrajzi elhelyezkedése miatt, lehetne, gazdasági fejlődés. Jó helyzetben van a 22-es főút miatt.
Helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	Több saját tulajdonú ingatlan van, amit felújítani kellene. Eladó házak nincsenek, amik eladók arra településen belül van vevő.
Közmű infrastruktúra	A település összközművesített, utak állapota egy két utcában már karbantartásra szorul.
Megvásárolható ingatlanok tulajdonviszonya	Az eladó ingatlanok esetében jellemzően rendben vannak a tulajdonviszonyok.
uzsora	Nincs jelen a településen.
Iskola, Szociális szolgáltatások elérhetősége	A település szociális szolgáltatások tekintetében megfelelőnek, mondható a környező településekhez képest. Minden alapvető szolgáltatás elérhető. Ha valami magasabb szintű ügyintézés szükséges, a járásközpont Salgótarján település belátható időn belül elérhető tömegközlekedéssel.
Szegregátumok relatív mérete a településen	Kb. a település 20% szegregátum, főleg a peremterületeken

A bérlakás-fejlesztés településhatáron kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők:

Településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
Konfliktusok a küldő és befogadó települések között	Nincs adat
Ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	Nem jellemző a járásban. nincs tudomás, de az itteni roma családokkal nincsen súlyos problémák.
Szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	Függ a fogadó településtől és az ottani település vezetésétől.
Térségi növekedési centrum	Szécsény, Salgótarján, Balassagyarmat,
A helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	Erős a rokoni viszony kötődés.
Fogadó települések magas árszínvonala	Függ a fogadótelepüléstől. az árak a növekedési centrumok irányában egyenesen arányos az árak növekedésével is. Plusz, ha főút mellett, van akkor az még emel az áron.

Bérlakások:

Krízislakások

Szükséges további krízislakások kialakítása. 1-2 teljes nyomorban élő család él a településen ezek nem nevezhető életveszélyesnek. Továbbá pár családnál a túlzásfoltosság problémáját is megoldhatná egy alacsony költségvetésű ingatlan átmeneti használata.

Több család esetében lehetséges alkalmazni a lépcsőzetes költöztetést. Összesen 25 család minimális önfenntartási képességgel rendelkező, de rossz lakásállag, 3 még nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év) 2 ingatlan van a településen. Ezen családok közül a szociális munka feltehetőleg 15 családot fel tud készíteni egy magasabb komfortfokozatú környezet megfelelő kezelésére.

Szociális bérlakások alacsonyabb nm²- kevesebb létszámú családok számára.

Érintettek 2-3 család esetében a túlzásfolt háztartások, a jobb szociális környezetben, de rossz lakhatási körülmények között élők.

Szociális bérlakások nm² magasabb nagyobb lélekszámú családok elhelyezésének megoldására.

Más településeken kialakított bérlakásokba történő költöztetés erre igény nem jelentkezik a jelenlegi információk alapján.

Saját tulajdonú ingatlanok felújítása- vagy vétele

- Jogosultsági vizsgálat a kormányzat általi családtámogatási rendszer, kedvezmények igénybevétele

Előkészítés:

- Családok pontos számának és problémájának a felmérése
- Családok felkészítése a bérlakás programra

Stabilizálás

- Jövedelemszerző tevékenységek javítása
- szociális munka
- oktatási mentor
- Foglalkoztatási mentor
- Eladósodottság kezelésének
- adósságkezelés

Közművek rendezése

- Tulajdoni jogviszonyok rendezése:

Bérlakás-program:

- Krízislakások
- Bérlakások
- Saját tulajdonú ingatlanok felújítása- vagy vétele
- Mobilizálható családok felmérése

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	0	0	0	0
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott	2	0	0	2

bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	0	15	25	40
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	2	18	25	45
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	2	18	25	45
Összesen		0	0	25

4.3 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.